

OECD Employment Outlook - 2007 Edition

Summary in Finnish

OECD:n työllisyyskatsaus - vuoden 2007 numero

Suomenkielinen yhteenveto

- Nk. BRIC-mailla eli Brasilialla, Venäjällä, Intialla ja Kiinalla on nykyään merkittävä rooli maailmantaloudessa. *Työllisyyskatsaus 2007* tarjoaa katsauksen siihen, kuinka tämä on vaikuttanut näiden maiden työmarkkinoihin. Lisäksi katsauksessa käydään läpi näiden maiden työvoiman tilanne.
- Tässä numerossa tarkastellaan myös sitä, millaisia vaikutuksia globalisaatiolla on OECD-maiden työntekijöihin. Vaikka vaikutuksia onkin suurelta osin liioiteltu, joitakin todisteita on saatu epävarmuuden kasvusta ja epätasa-arvon lisääntymisestä työmarkkinoilla.
- Lisäksi tässä numerossa: työmarkkinapolitiikan vaikutus tuottavuuteen, sosiaaliturvan rahoituksen vaikutus työllisyyteen ja katsaus siihen, kuinka OECD-maat pyrkivät saamaan työttömät takaisin työhön.

OECD:n työllisyyskatsauksessa tutustutaan vuosittain työllisyyttä koskeviin tärkeimpiin tekijöihin. Vuoden 2007 numerossa:

Työmarkkinat BRIC-maissa

BRIC-mailla eli Brasilialla, Venäjällä, Intialla ja Kiinalla on nykyään merkittävä rooli maailmantaloudessa. Ne muodostavat neljänneksen maailman BKT:stä, kun osuus vuonna 1990 oli 17 %. Ne ovat OECD-maiden tärkeitä taloudellisia kumppaneita. BRIC-talouksien menestys tulevaisuudessa riippuu suureksi osaksi niiden työmarkkinoista. Näiden markkinoiden tutkiminen on vaikeaa, koska tiedonsaantia on rajoitettu ja koska BRIC-maiden tilastoimaton talous on laajaa. Silti näyttäisi olevan joitakin määritettävissä olevia ominaisuuksia ja trendejä:

Nopea kasvu on edistänyt työllisyyttä. BRIC-maihin syntyi yhteensä 22 miljoonaa uutta työpaikkaa vuodessa vuosituhannen viiden ensimmäisen vuoden aikana verrattuna OECD-maiden 3,7 miljoonaan.

Silti **alityöllisyys** on merkittävää. Brasiliassa, Venäjällä ja Kiinassa (kaupungeissa) työttömyysaste on noin 8 - 9 %. Intian kaupunkialueilla työttömyyttä on jonkin verran vähemmän. Lisäksi alityöllisyys on tavallista etenkin naisten keskuudessa Brasiliassa ja Intiassa, Venäjän vanhemman työväestön keskuudessa sekä Kiinan ja Intian maaseudulla.

Kun Venäjä jätetään pois, **epävirallinen työttömyys** – eli työttömyys jota ei tilastoida ja josta ei aiheudu sosiaaliturvakuluja – on laaja-alaista ja kasvamaan päin. Brasiliassa sen osuus on noin puolet koko työvoimasta ja Intiassa noin 85%.

Palkkaepätasa-arvo on kasvussa Kiinassa ja Intiassa. Palkkaepätasa-arvo on korkealla myös kahdessa muussa BRIC-maassa. Tämä näyttäisi olevan ristiriidassa standardin kaupan teorian kanssa. Tämän teorian mukaan nimittäin paljon kouluttamatonta työvoimaa tarjoavien talouksien kansainvälisen integraation tulisi johtaa tällaisen työvoiman suhteellisten palkkojen kasvuun.

Keskipitkällä aikavälillä BRIC-maissa koetaan merkittävää **väestön ikääntymistä**, mikä rajoittaa uuden työvoiman tarjontaa. Seuraavien 15 vuoden aikana työvoiman määrän kasvu hidastuu Intiassa, putoaa puoleen Brasiliassa ja käytännössä pysähtyy Kiinassa. Venäjällä työvoiman määrä voi jopa kääntyä laskuun.

Keskipitkällä aikavälillä **koulutustaso** paranee merkittävästi kaikissa BRIC-maissa Venäjä pois lukien. Venäjällä koulutetun työvoiman määrä ylittää jo nyt OECD-maiden vastaavat luvut. Brasiliassa, Intiassa ja Kiinassa koulutustaso on puolestaan huomattavasti pienempi kuin OECD-maissa. Näiden kolmen maan nuorison kasvava työttömyysaste on osoitus siitä, että koulutuksen laatua on mahdollisesti parannettava, jotta työvoiman laatu vastaisi markkinoiden vaatimuksia.

[\[Kuva 1.2\] Työllisyys- ja työttömyysasteet BRIC- ja OECD-maissa](#)

[\[Kuva 1.7\] Väestörakenne BRIC- ja OECD-maissa](#)

Enemmän työpaikkoja, mutta vähemmän tuottavuutta?

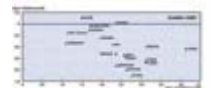
BKT:n kasvu henkilöä kohden selittyy sekä työllisten osuuden kasvulla (työvoiman hyödyntämisellä) sekä työntekijäkohtaisella tuotoksella (työvoiman tuottavuudella). Vuoden 2006 OECD:n uudistetussa työvoimapolitiittisessa lausunnossa määritettiin useita, vaihtoehtoisia työvoimapolitiittisiä ratkaisumalleja, joilla voidaan nostaa työllisyyttä ja vähentää työttömyyttä. Joidenkin väitteiden mukaan kuitenkin vain markkinavetoinen työvoimapolitiikka, jota sovelletaan esimerkiksi Yhdysvalloissa tai Isossa-Britanniassa, voivat parantaa työvoiman käyttöastetta ja parantaa työvoiman tuottavuutta samaan aikaan.

Mikä sitten on työmarkkinapolitiikan vaikutus tuottavuuteen? Tiukka **työllisyyden suojele** nykyisten työntekijöiden kohdalla voi vähentää tuottavuutta rajoittamalla työntekijöiden siirtymistä uusille, korkean tuottavuuden aloille. **Minimipalkka** sen sijaan näyttäisi nostavan tuottavuutta. Tähän voi kuitenkin olla syynä se, että heikosti koulutetun työvoiman on vaikeampi löytää työtä. Hyvä **työttömyyskorvaus** voi nostaa tuottavuutta, koska työttömien on helpompi löytää omia kykyjään vastaavaa työtä. Samalla se kannustaa luomaan suuren riskin mutta samalla suuren tuottavuuden työpaikkoja. **Perhekeskeinen politiikka** voi myös parantaa tuottavuutta, koska pienten lasten vanhemmat voivat jatkaa työelämässä.

Työllisyyttä edistävä politiikka saattaa laskea mitattua tuottavuutta osittain siksi, että se tuo enemmän työmahdollisuuksia heikosti koulutetuille työntekijöille. Tämä alentaa keskimääräistä tuottavuutta, mutta toisaalta sillä ei ole mitään vaikutusta nykyisten työntekijöiden tuottavuuteen.

Yleisesti ottaen **ei ole saatu vahvoja todisteita** siitä, että OECD:n uudistettu työpaikkastrategia heikentäisi tuottavuuden kasvua. Todennäköisesti strategia nostaa BKT:tä per henkilö tuoden samalla sosiaalisia etuja, kuten työllisyyden paraneminen.

[\[Kuva 2.2\] Työvoiman käyttöasteen ja tuottavuuden välinen suhde](#)

[\[Kuva 2.7\] Vanhempainvapaan vaikutus tuottavuuteen](#)

OECD-työntekijät maailmantaloudessa: lisääntykö haavoittuvuus?

Globalisaatio eli maailmankaupan vapautuminen on nostanut ihmisten tulotasoa OECD-maissa. Esimerkiksi OECD-maissa, joissa kauppaa on avattu 10 prosentilla, BKT:n kasvu henkeä kohden on ollut 4 %.

Näistä eduista huolimatta **ihmiset suhtautuvat hyvin kaksijakoisesti** globalisaatioon. Vaikka globalisaatio onkin nostanut monen, työntekijän tulotasoa, etenkin heikommin koulutetut ovat menestyneet huonommin. Yleisenä huolenaiheena onkin nyt se, että globalisaatio laskee palkkatasoa ja heikentää työntekijöiden olosuhteita OECD-maissa. Kuinka perusteltuja nämä pelot ovat?

Jonkin verran on saatu todisteita siitä, että kaupan syveneminen viime vuosikymmeninä on kasvattanut sekä ansiotasojen **epätasa-arvoa että epävarmuutta** OECD-maiden työntekijöiden kohdalla. Mieleissä on kuitenkin pidettävä joitakin tärkeitä reunaehtoja. Ensinnäkin globalisaation vaikutusta on vaikea erottaa tekniikan muutosten vaikutuksista tai rakenneuudistusten

vaikutuksista. Toiseksi vaikutus ei ole niin suuri kuin yleisesti ymmärretään.

Globalisaatio vaikuttaa eri työntekijöihin eri tavoin. Työntekijän koulutus- ja osaamistaso vaikuttaa osin vaikutukseen. **Offshoringilla eli ulkoistamisella edullisemmän kustannustason maihin** ei ole todellista vaikutusta työllisten työntekijöiden määrään. Offshoring voi kuitenkin vähentää heikosti koulutettujen työntekijöiden tarvetta, koska yritykset siirtävät rutiinituotantovaiheet ulkomaille.

Vielä tärkeämpää on huomata se, että globalisaatio on vain yksi monista tekijöistä, joihin kuuluvat myös kotimaiset poliittiset uudistukset ja tekniikan muutokset, jotka edellyttävät **suurempaa joustavuutta** palkoissa ja työvoiman tarpeessa. Kumpikin näistä tekijöistä vastaa nyt aiempaa paremmin taloudellisiin shokkitilanteisiin.

Osoituksena tästä muutoksesta voidaan todeta, **että palkkojen jousto työvoiman kysynnän mukaan** kasvoi arvosta 0,2 arvoon 0,5 (absoluuttisena arvona) vuosien 1980 ja 2002 välisenä aikana. Tämä merkitsee aiempaa dynamisempaa työmarkkinatilannetta, jossa korostuvat halukkuus liikkuvuuteen ja oikeanlaisten taitojen tärkeys. Ulkomaisen kilpailun kasvu merkitsee väistämättä myös työpaikan vaihtamista aiempaa useammin.

Mitä taas tulee tulonjakauman epätasaisuuteen, joissakin maissa työntekijöiden palkkojen osuus koko kansantulosta on laskenut melko dramaattisesti joissakin maissa. Lisäksi tulonjakauman aukkokohdat ovat syventymässä. Syynä on kuitenkin pääasiassa se, että parhaiten ansaitsevan 10 %:n tulot ovat nousseet rajusti, ei niinkään se, että tulonjakauman alapäässä olisi tapahtunut laskua. On epäselvää, missä määrin globalisaatio on osaltaan vaikuttamassa näihin muutoksiin. Tulonjakauman muutokset ovat kuitenkin osoitus siitä, että globalisaation vuoksi pieni työntekijöiden ja sijoittajien eliittijoukko on pystynyt venyttämään kaulaa kaikkiin muihin nähden.

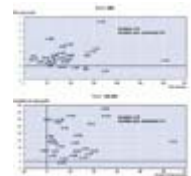
Jotta hallitukset voivat vastata kaikkiin näihin muutoksiin, niiden on laadittava **poliittisia paketteja**, jotka kattavat työvoimalait, työllisyyden ja sosiaaliturvan. Näin työntekijöitä voidaan tukea aiempaakin dynamisemmilla työmarkkinoilla. Päähuomio on kiinnitettävä etenkin työntekijöiden osaamiseen.

Sosiaaliturvan rahoitus: Vaikutukset työllisyyteen

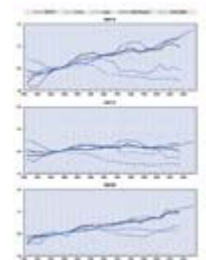
Julkisten varojen käyttö sosiaaliturvaan - pääasiassa terveydenhoitoon ja eläkkeisiin - on keskimäärin noin neljännes BKT:stä OECD-maissa. Tämän rahankäytön määrällä ja sen rahoitustavalla - verotus, tuloverotus tai työnantajalta ja työntekijältä veloittettavat maksut - voi olla vaikutusta työmarkkinoihin.

Sosiaalikulujen rahoitus luo **kiilan** sen väliin, mitä työntekijät ansaitsevat puhtaana käteen ja mitkä ovat todelliset työllistämiskulut (verotuksen ja sosiaalikulujen yhteenlaskettu summa). Yleisesti ottaen voidaan sanoa, että mitä suurempi verokiila on, sitä suurempi on myös vaikutus työmarkkinoihin. Todelliseen vaikutukseen vaikuttaa kuitenkin kolme päätekijää:

[\[Kuva 3.6\] Palkkasumman kasvu ja sen suhde kaupan avoimuuteen](#)

[\[Kuva 3.8\] Tulonjakauman epätasaisuus 10 OECD-maassa vuodesta 1980 lähtien](#)

Nk. vero-mix: On tietyt perusteet rahoittaa julkinen sosiaaliturva, kuten terveydenhuolto, yhteisesti verotuksen kautta. Sen sijaan erillisillä sosiaaliturvamaksuilla tulisi rahoittaa sosiaaliturvan läheisemmin työmarkkinastatukseen liittyvät osat, kuten työttömyysvakuutus ja eläkkeet. Yleisen verokertymän eli tuloverojen ja kulutusverojen sekä mahdollisesti myös ympäristö- ja omaisuusverojen käytön lisääminen voi pienentää verokiilaa ja parantaa siten työnteon taloudellista kannustavuutta. Kaikkia näitä vaihtoehtoja tulee kuitenkin harkita huolella. Nämä vaihtoehdot eivät voi korvata sosiaalimenojen parempaa suunnittelua.

Verotuksen progressiivisuus: Verokiilalla voi olla erityisen suuri vaikutus matalapalkkatöihin etenkin, jos minimipalkka on suhteellisen korkea. Tällöin ehkä järkevää harkita työnantajamaksujen huojennuksia. Liian suuret leikkaukset voivat kuitenkin luoda vakavia rahoitusongelmia. Siksi on tärkeää löytää oikea tasapaino minimipalkan, työn verotuksen ja työsuhde-etujen välille. Nämä ovat minimipalkkatyöntekijöiden tulonmuodostuksen kolme osatekijää. Kaiken kaikkiaan on järkevää siirtyä kohti progressiivisempaa rahoitusmallia.

Verojen ja etujen välinen yhteys: Kun maksettujen verojen ja saatujen etujen väliin luodaan vahvempi yhteys, tämä voi auttaa vähentämään verokiilan vaikutusta. Työntekijät voivat esimerkiksi olla valmiita hyväksymään pienemmän ansiotason, jos he näkevät selvästi, että se näkyy myöhemmin parempina eläkkeinä. Tällä alueella on kuitenkin merkittäviä rajoituksia. Esimerkiksi terveydenhuoltoa ei voida toteuttaa tällä tavalla valikoiden. Työnantajat puolestaan voivat parantaa työoloja suhteuttamalla palkan yrityksen historiaan lomautusten, varhennettujen eläkkeiden, sairauspoissaolojen tai vammautumisten suhteen.

Työttömien aktivointi: mitä eri maat tekevät

Monissa maissa työntekijöitä rohkaistaan nyt aktiivisesti etsimään työtä parantamalla heidän työllistettävyyttään. Näissä lähestymistavoissa on monia yhteisiä elementtejä: työvoimaviranomaisten aikaisen vaiheen tiivis yhteydenpito, säännöllinen raportointi työn saatavuudesta ja yrityksistä löytää työtä, suorat osoitukset avoimiin työpaikkoihin, yksilöityjen toimintasuunnitelmien luominen ja siirto aktiivisiin työmarkkinaohjelmiin. Näiden toimien tavoitteena on ylläpitää työnhakijoiden motivaatiota ja taitoja.

Mutta kuinka tällaiset strategiat **toteutetaan**? OECD haki vastausta tähän kysymykseen pyytämällä jäsenmaita vastaamaan kyselyyn, joka koski työttömien "aktivointitapoja". Tutkimusta tarvitaan lisää, mutta on selvää, että käytännöt vaihtelevat merkittävästi tällä osa-alueella. Eri maat käyttävät eri keinoja.

Useimmissa maissa työttömien tulee **rekisteröityä** työnhakijoiksi ollakseen oikeutettuja etuihin. Työvoimaviranomaiset voivat laatia räätälöityjä ratkaisuja rekisteröimällä työnhakijoiden tiedot ja arvioimalla heidän työllistettävyytensä. Monissa maissa etujen maksaminen kuitenkin alkaa jo paljon ennen tietojen rekisteröintiä. Tämä voi puolestaan johtaa siihen, että

moni työllistymistilaisuus jää käyttämättä.

Useimmat maat vaativat, että työttömät **raportoivat säännöllisesti** siitä, etsivätkö he aktiivisesti työtä ja ovatko he edelleen työttöminä. Useimmissa maissa vaaditaan myös säännöllisiä tapaamisia työvoimaviranomaisten kanssa. Raportointien ja haastattelujen aikaväleissä on kuitenkin suuria eroja. Lisäksi on vaihtelua siinä, kuinka usein työnhakijoille osoitetaan suoraan mahdollisia työpaikkoja (ilmeisesti liian harvoin) sekä siinä, kuinka paljon aktiivisia työvoimaohjelmia käytetään pitkäaikaistyöttömyyden hoidossa.

Työttömien **valvonta** on yleisesti kasvussa. Tämä ehkä nopeuttaa uudelleentyöllistymistä, mutta sillä voi olla myös haittapuolensa: työtön voi kokea painostusta ottaa vastaan työpaikka, johon hän ei sovi. On tärkeää valvoa työnhakua ja edistää "työ ensisijaisesti" -periaatetta, mutta pysyvämpiä tuloksia saadaan vain, kun työ ja ihminen vastaavat hyvin toisiaan.

Vaikka **aktiivisten työmarkkinaohjelmien** onkin osoitettu auttavan pitkäaikaistyöttömiä, vain muutamat maat ovat seuranneet OECD:n suositusta tehdä tällaisista ohjelmista pakollisia. Eri mailla voi olla hyvät syyt jättää tällaiset päätökset työvoimatoimistojen virkailijoille, mutta työttömien on kuitenkin tiedettävä, että toimet muuttuvat voimakkaammiksi työttömyyden pitkittyessä.

© OECD 2007

Tämä yhteenveto ei ole virallinen OECD-käännös.

Tämän yhteenvedon kopioiminen on sallittua sillä edellytyksellä, että OECD:n tekijänoikeudet ja alkuperäisen julkaisun nimi mainitaan.

Monikieliset yhteenvedot ovat käännettyjä otteita OECD:n julkaisuista, jotka on julkaistu alunperin englanniksi ja ranskaksi.

Julkaisuja on saatavilla maksutta OECD:n verkkokirjastossa osoitteessa

www.oecd.org/bookshop/

Lisätietoja antaa: OECD Rights and Translation unit,

Public Affairs and Communications Directorate Sähköposti: rights@oecd.org faksinumero: +33

(0)1 45 24 99 30

OECD Rights and Translation unit (PAC)

2 rue André-Pascal, 75116

Paris, France

Vieraile osaston verkkosivuilla osoitteessa www.oecd.org/rights/

